

කුඩා ජල විදුලි බලාගාර සම්බන්ධ නීතිමය අණ පනත්

1. රජයේ ඉඩම් ආඥා පණතට සම්බන්ධව 15.10.1948 ප්‍රකාශිත ගැසට් නිවේදනය අනුව රජයට අයත් ඉඩමක් හරහා ගලන ජල මාර්ග දෙපස පහත සඳහන් රක්ෂිත කලාප (reservation) නම් කර ඇත.
 - ජල මාර්ගයේ පළල අඩි 15 ට අඩු නම් රක්ෂිත කලාපය දම්වැල් 1 (අඩි 66)
 - ජල මාර්ගයේ පළල අඩි 15 – 50 අතර නම් රක්ෂිත කලාපය දම්වැල් 2 (අඩි 132)
 - ජල මාර්ගයේ පළල අඩි 50 ට වැඩි නම් රක්ෂිත කලාපය දම්වැල් 3 (අඩි 198)
2. රජයේ ඉඩම් ආඥා පණතේ 70 වගන්තියට අනුව ඕනෑම පොදු ජල මාර්ගයක පතුල රජයට අයත්ය. ජල මාර්ගය ආරම්භය හා අවසානය තනි පෞද්ගලික ඉඩමක නොවන සෑම ජල මාර්ගයක්ම පොදු ජල මාර්ගයක් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට අති විශාල පෞද්ගලික ඉඩම් ඉතා ස්වල්ප බැවින් සියලුම ජල මාර්ග (රජයේ හෝ පෞද්ගලික ඉඩමක් හරහා ගලන) පොදු ජල මාර්ග ලෙස නම් කල හැක. එම නිසා පෞද්ගලික ඉඩමක් හරහා ගලන ජල මාර්ග සම්බන්ධවද වගකීම, තීරණ හා අදාල අණ පනත් ක්‍රියාවට නැන්වීම රජයේ නිලධාරීන් සතු වගකීමකි.
3. රජයේ ඉඩම් ආඥා පණතේ 77 වගන්තියට අනුව ඕනෑම පොදු ජල මාර්ගයක ජලය වෙනතකට හැරවීමට හෝ එය මත කිසිම ආකාරයක ඉදිකිරීමක් කිරීමට පෙර අදාල රජයේ ආයතන හරහා බලපත්‍ර ලබාගත යුතුය.
4. පොදු ජල මාර්ගයක ජලය හරවා එය කුඩා ජල විදුලි බලාගාර භාවිතය සඳහා අවසර දීමෙහිදී එම ජල මාර්ගය පහල වෙසෙන පුද්ගලයින්ගේ අවශ්‍යතා ඉතා දැඩි ලෙස පරීක්ෂා කල යුතුය. මෙම ප්‍රදේශවාසීන්ට තමන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධව අදාල ව්‍යාපාරිකයින්ට හා රජයේ නිලධාරීන්ට එරෙහිව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ඉදිරියේ නඩු පැවරීමේ අයිතිය සතුය.
5. 1980 අංක 47 දරන පාරිසරික පනත ප්‍රකාර 1993 ජූනි 24 දා ප්‍රකාශිත 772/22 ගැසට් නිවේදනයේ දැක්වෙන්නේ කිසියම් සංවර්ධන කටයුත්තකට හෝ හෙක්ටයාර් එකකට වැඩි වනභූමියක් එළිකරන්නේ නම් පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීමක් හෝ පරිසර තක්සේරුකරණ වාර්තාවක් සකස් කල යුතු බවය. එහිදී මහජනතාවගේ විමසීම් (public comment) රැස් කල යුතු අතර ඉන් පසුව අදාල රජයේ ආයතන වලින් පූර්ව ලිඛිත අවසරයද ලබා ගත යුතු බවය.
6. අංක 2000/53 දරණ පනතේ සංශෝදිත 1995.06.24 ගැසට් නිවේදනයට අනුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් වරයාට අයත් ඕනෑම වනාන්තර හෙක්ටයාර් එකකට වඩා වැඩි බිම් කොටස් සම්බන්ධ වගකීම වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවද සතුව ඇත.
7. 2009 දී සංශෝධිත වනසත්ව හා වෘක්ෂලතා ආරක්ෂණ පනතට අනුව වනෝද්‍යානයක් හෝ අඩවි භූමියක් තුළ හෝ ඊට මායිම්ම සැතපුම් 1ක ප්‍රේරක ප්‍රදේශයක් තුළ කිසිදු ආකාරයක ව්‍යාපෘතියක් කිරීමට පෙර පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීමක් දියත් කර වාර්තාවක් පිලියෙල කල යුතු අතර, ඉන් පසුව වන ජීවී අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වරයාගේ ලිඛිත අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.
8. 2009 දී සංශෝධිත වනසත්ව හා වෘක්ෂලතා ආරක්ෂණ පනතට අනුව ජල මාර්ගය තුළ හෝ එම ජල මාර්ගය ආශ්‍රිතව වෙසෙන ආරක්ෂිත ශාඛයකට හෝ ආරක්ෂිත සත්වයකට (protected species) ව්‍යාපෘතිය මගින් හානියක් සිදුවන්නේ නම් එය නීති විරෝධී ක්‍රියාවලියක් වේ. ආරක්ෂිත සත්වයින් සම්බන්ධව ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික මත්ස්‍යයින් පමණක් නොව මිරිදිය ඉස්සන්, මිරිදිය කකුළුවන්, මිරිදිය ගොළුබෙල්ලන් හා බත්කුරන් වැනි ජලජ ජීවීන් රැසකගේ පැවැත්මට වන හානිය සලකා බැලිය යුතුය.